

Umowa o dzieło

Informacje ogólne

Istota umowy

W umowie o dzieło przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia. Przedmiotem umowy o dzieło może być zarówno wytworzenie nowych przedmiotów, jak i np. przerobienie czy naprawa przedmiotów już istniejących. Dzieło nie zawsze ma charakter materialny – za takie uznaje się m.in. dzieła muzyczne i plastyczne.

Strony umowy

Jedną stroną umowy o dzieło jest osoba, która zleca wykonanie dzieła, czyli zamawiający, a drugą – ta, która dzieło wykona, czyli przyjmujący zamówienie.

Wynagrodzenie

Wynagrodzenie za wykonanie dzieła może zostać określone przez wskazanie podstaw do jego ustalenia. Jeśli strony umowy nie określiły wynagrodzenia ani podstaw do jego ustalenia – uważa się, że miały one na myśli zwykle wynagrodzenie za dzieło tego rodzaju. Jako „zwykłe” wynagrodzenie należy rozumieć takie, jakie strony poprzednio między sobą stosowały, lub takie, jakie zazwyczaj, w praktyce jest stosowane (np. większość krawców w danej miejscowości za uszycie garnituru bierze 500 zł). W przypadku gdy również w ten sposób nie da się ustalić wynagrodzenia, oblicza się je, biorąc pod uwagę

uzasadniony nakład pracy oraz inne nakłady przyjmującego zamówienie.

PULAPKI

Przyjmujący zamówienie nie może żądać podwyżki takiego wynagrodzenia nawet wówczas, gdy w czasie zawarcia umowy nie można było przewidzieć rozmiaru lub kosztów prac. Gdyby jednak wykonanie dzieła groziło przyjmującemu zamówienie rażącą stratą, sąd może podwyższyć ryczałt lub rozwiązać umowę.

Wynagrodzenie kosztorysowe

Wynagrodzenie może zostać również określone na podstawie zestawienia planowanych prac i przewidywanych kosztów. Przyjmujący zamówienie może żądać odpowiedniego podwyższenia wynagrodzenia, jeśli w trakcie wykonywania dzieła zajdzie potrzeba wykonywania prac, które nie były wcześniej planowane, a stanowią podstawę obliczenia wynagrodzenia. Dotyczy to sytuacji, gdy zestawienie koniecznych prac sporządził zamawiający. Jeżeli natomiast zestawienie takie wykonał przyjmujący zamówienie, może on żądać podwyższenia wynagrodzenia tylko wówczas, jeśli mimo zachowania należytej staranności nie mógł przewidzieć konieczności dodatkowych prac.

GP RADZI

Przyjmujący zamówienie nie może żądać podwyższenia zapłaty, jeśli wykonał dodatkowe prace bez uzyskania zgody zamawiającego. Warto pamiętać, że gdyby konieczna okazała się znaczna podwyżka wynagrodzenia kosztorysowego, wówczas zamawiający może odstąpić od umowy – powinien uczynić to niezwłocznie i zapłacić przyjmującemu zamówienie odpowiednią część umówionego wynagrodzenia.

Kiedy płacić wynagrodzenie

Wynagrodzenie za wykonanie dzieła należy się przyjmującemu zamówienie w chwili oddania dzieła, chyba że strony umówiły się inaczej. W sytuacji gdy dzieło ma być oddawane częściami, a wynagrodzenie zostało obliczone za każdą część z osobna – wówczas należy się ono z chwilą spełnienia każdego ze świadczeń częściowych.

Dzieło z materiałów zamawiającego

Materiały dostarczone przez zamawiającego do wykonania dzieła powinny zostać odpowiednio wykorzystane. Przyjmujący zamówienie powinien rozliczyć się z nich oraz zwrócić nieużytych części materiałów. O tym, że dostarczony materiał nie nadaje się do wykonania dzieła bądź istnieje inna przeszkoda, która uniemożliwia jego prawidłowe wykonanie, przyjmujący zamówienie powinien niezwłocznie zawiadomić zamawiającego.

Gdy wykonawca się spóźnia

Jeśli przyjmujący zamówienie opóźnia się z rozpoczęciem lub wykończeniem dzieła na tyle znacznie, że nie jest prawdopodobne, aby był w stanie ukończyć je w terminie, zamawiający może odstąpić od umowy przed terminem do wykonania dzieła, bez wyznaczania jakiegokolwiek dodatkowego terminu.

ZAPAMIĘTAJ

Zamawiający nie może odmówić zapłaty wynagrodzenia, mimo niewykonania dzieła, jeśli przyjmujący zamówienie był gotów je wykonać, lecz nie wykonał z przyczyn dotyczących zamawiającego (np. z powodu niedostarczenia części materiałów). Zamawiający może wówczas odliczyć to, co przyjmujący zamówienie oszczędził z powodu niewykonania dzieła.

GP RADZI

Jeżeli przyjmujący zamówienie wykonuje dzieło w sposób wadliwy albo sprzeczny z umową (np. stolarz wykonuje zabudowę kuchenną sprzecznie z uzgodnionym przez strony projektem), wówczas zamawiający może wezwać go do zmiany sposobu wykonania i wyznaczyć mu w tym celu odpowiedni termin (np. stolarz ma w ciągu 10 dni poprawić zabudowę). Jeśli przyjmujący zamówienie nie dostosuje się do tego, wówczas, po upływie tego terminu, zamawiający może odstąpić od umowy albo zlecić poprawienie lub dalsze prace innej osobie. Odbędzie się to na koszt przyjmującego zamówienie, który nie wykonał swoich prac prawidłowo.

Współpraca z zamawiającym

Bywa, że do wykonania dzieła potrzebne jest współdziałanie zamawiającego. Jeśli takiego współdziałania brak, przyjmujący zamówienie może wyznaczyć zamawiającemu odpowiedni termin z zagrożeniem, że po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu będzie uprawniony do odstąpienia od umowy. Obowiązkiem zamawiającego jest odebranie dzieła, które przyjmujący zamówienie wydaje mu zgodnie z przyjętym zobowiązaniem.

Dopóki dzieło nie zostało ukończone, zamawiający może w każdej chwili odstąpić od umowy, płacąc umówione wynagrodzenie. Może on jednak odliczyć to, co przyjmujący zamówienie oszczędził z powodu niewykonania dzieła.

Umowa o dzieło, którego wykonanie zależy od osobistych cech przyjmującego zamówienie (np. obraz malowany przez konkretnego malarza), rozwiązuje się wskutek jego śmierci lub niezdolności do pracy.

Wady dzieła

Zamawiający może żądać usunięcia wad dzieła, wyznaczając na to odpowiedni termin przyjmującemu zamówienie. Zamawiający może zastrzec, że po bezskutecznym upływie tego terminu nie przyjmie naprawy. Przyjmujący ma prawo odmówić naprawy, wówczas gdyby wymagała ona nadmiernych kosztów. Może się zdarzyć, że wady nie dadzą się usunąć albo przyjmujący zamówienie nie zdoła ich usunąć w odpowiednim czasie – wówczas, jeżeli wady są istotne, zamawiający może od umowy odstąpić. W przypadku wad nieistotnych, a także w razie nieusunięcia wad w wyznaczonym terminie, zamawiający może żądać odpowiedniego obniżenia wynagrodzenia.

Jeżeli dzieło uległo zniszczeniu lub uszkodzeniu na skutek wadliwości materiału dostarczonego przez zamawiającego albo z powodu wykonania dzieła według jego wskazówek, wówczas przyjmujący zamówienie może żądać umówionego wynagrodzenia lub jego części, jeżeli uprzedził zamawiającego o niebezpieczeństwie zniszczenia lub uszkodzenia dzieła.

GP RADZI

Jeżeli przyjmujący zamówienie nie chce spełnić żądań klienta, związanych z wadliwym wykonaniem dzieła (np. obniżenia wynagrodzenia), pozostanie zwrócić się do sądu cywilnego.

Reklamacja dzieła

Jeżeli zamawiającym jest konsument (czyli osoba, która zamawia dzieło na własne potrzeby), a zamówione dzieło ma wady, wówczas, o ile jest rzeczą ruchomą (np. zabudowa kuchenna), należy je reklamować w trybie przepisów o sprzedaży konsumenckiej. Natomiast jeżeli dzieło nie jest rzeczą ruchomą albo umowa jest zawierana pomiędzy przedsiębiorcami, wówczas stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego, dotyczące rękojmi za wady dzieła, a także odpowiednio przepisy o rękojmi przy sprzedaży. Zastosowanie będzie miał więc np. przepis, zgodnie z którym uprawnienia z tytułu rękojmi za wady fizyczne wygasają po upływie roku.

Jak przygotować umowę

Krok 1

DATA I STRONY UMOWY. W umowie należy podać datę jej zawarcia i wskazać dokładne dane zamawiającego dzieło oraz przyjmującego zamówienie (imię i nazwisko, dane teleadresowe, serię i numer dokumentu tożsamości; w przypadku firmy – adres siedziby i dane osoby reprezentującej firmę).

Krok 2

PRZEDMIOT UMOWY. Strony umowy muszą dokładnie wskazać w umowie, jakie dzieło ma zostać wykonane. Precyzyjny opis jest konieczny, po to aby uniknąć konfliktów co do tego, czy dane dzieło zostało wykonane prawidłowo czy nie.

Krok 3

MATERIAŁY I NARZĘDZIA. Należy określić, kto dostarczy materiałów i narzędzi potrzebnych do wykonania dzieła, a także związane z tym koszty (np. czy koszt szafek, które ma wykonać stolarz, obejmuje również dostarczenie przez niego odpowiedniego drewna).

Krok 4

TERMIN I KARA UMOWNA. Warto określić, w jakim terminie dzieło zostanie wykonane i kiedy rozpocznie się jego wykonywanie. Jest to szczególnie ważne w sytuacji, gdy wpłacamy zaliczkę (bywa, że przyjmujący zamówienie pobiera zaliczkę, a potem ociąga się z rozpoczęciem prac). Na wypadek

niewykonania dzieła w terminie, można zastrzec karę umowną (np. liczoną za każdy dzień zwłoki).

Krok 5

WYNAGRODZENIE. Umowa o dzieło musi zawierać wysokość i sposób zapłaty wynagrodzenia. Strony mogą umówić się np., że zamawiający płaci zaliczkę, a pozostałą część wynagrodzenia – przy odbiorze dzieła, albo że będzie płacił wynagrodzenie w częściach, w ramach postępów prac (w drugim przypadku należy sporządzić harmonogram prac i wskazać wysokość wynagrodzenia, jaka przysługuje za zakończenie poszczególnych etapów prac).

Krok 6

INNE POSTANOWIENIA. Jeśli nie chcemy, aby wykonawca powierzył wykonanie dzieła podwykonawcy, warto zastrzec to w umowie. Osobiste wykonanie dzieła przez przyjmującego zamówienie nie jest obowiązkowe – jest jednak wymagane m.in. wówczas, gdy ma ścisły związek z osobą wykonawcy, np. obraz malowany przez konkretnego artystę, który ma własny rozpoznawalny styl.

Krok 7

ZAŁĄCZNIKI. Aby dzieło mogło zostać prawidłowo wykonane, często potrzebna jest szczegółowa dokumentacja, np. projekty techniczne, opisy czy zdjęcia rzeczy, na których przyjmujący zamówienie ma się wzorować. Taką dokumentację lub dokładny opis dzieła najlepiej zawrzeć w załączniku do umowy (nie zapomnijmy wskazać na końcu umowy, że istnieją do niej załączniki).

Krok 8

PODPIS. Nie wolno zapomnieć o podpisach pod umową – powinien je złożyć zarówno zamawiający, jak i przyjmujący zamówienie. Muszą być one własnoręczne.

Formalności

Najpierw umowa

Warto pamiętać o tym, aby podpisywać umowę o dzieło, zanim prace nad dziełem zostaną rozpoczęte. Wiele osób nie podpisuje umowy, zamawiając rozmaite usługi związane z remontem mieszkania, np. zabudowę kuchenną. Bez umowy trudno udowodnić, że dzieło zostało wykonane nieprawidłowo, a strony umawiały się inaczej.

Przedawnienie roszczeń

Roszczenia wynikające z umowy o dzieło przedawniają się z upływem dwóch lat od dnia oddania dzieła, a jeżeli dzieło nie zostało oddane – od dnia, w którym zgodnie z treścią umowy miało być oddane.

PODSTAWA PRAWNA

- **Art. 627–646 ustawy z 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz.U. Nr 16, poz. 93 z późn. zm.).**